

ΑΣΜΑ ΑΣΜΑΤΩΝ

ΜΕΤΑΓΡΑΦΗ

Γιῶργος Σεφέρης



ΙΚΑΡΟΣ

ΑΣΜΑ ΑΣΜΑΤΩΝ

ΑΣΜΑ ΑΣΜΑΤΩΝ

ΜΕΤΑΓΡΑΦΗ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΕΦΕΡΗΣ

Ὅριστική ἔκδοση
μαζὶ μὲ τὸ κείμενο τῶν Ἑβδομήκοντα

ΙΚΑΡΟΣ

Πρώτη έκδοση (με ξυλογραφίες τοῦ Α. Τάσσου)	Μάρτιος 1965
Δεύτερη έκδοση (μαζί με τὸ κείμενο τῶν Ο')	Ἀπρίλιος 1966
«Τρίτη έκδοση» (φωτοτυπική τῆς β')	Ἰανουάριος 1967
Ὀριστική έκδοση (φωτοτυπική με διορθώσεις)	Μάρτιος 1972
Φωτολιθογραφική Ἀνατύπωση	Φεβρουάριος 1979
Β' Φωτολιθογραφική Ἀνατύπωση	Μάρτιος 1986
Γ' Φωτολιθογραφική Ἀνατύπωση	Ἰανουάριος 1991
Δ' Φωτολιθογραφική Ἀνατύπωση	Νοέμβριος 1993
Ε' Φωτολιθογραφική Ἀνατύπωση	Μάιος 1995
ΣΤ' Φωτολιθογραφική Ἀνατύπωση	Ἰούλιος 2002
Ζ' Φωτολιθογραφική Ἀνατύπωση	Ὀκτώβριος 2005

ISBN 960-7233-58-1

© Copyright Ἄννα Λόντου, 2002, 2005

ΠΡΟΛΟΓΙΣΜΑ

Νομίζω πώς εἶναι ἡ ἔλξη πού ἀσκειῖ ἀπάνω μου τὸ κείμενο τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης τῶν Ἑβδομήκοντα πού με πα-
ρακίνησε νὰ δοκιμάσω τὴν ἀπόδοση τοῦ Ἑσματος τῶν
Ἑσμάτων στὴ σύγχρονη γλῶσσα μας.

Μὲ φιλοξενοῦσε τότε ἓνα ἀψηλὸ χωριὸ τοῦ Λιβάνου·
ἐκεῖ τὴν ἄρχισα. Τὸ βουνὸ δὲ μοῦ ἔδινε τὶς ἴδιες ἐντυπώ-
σεις πού εἶχα γιὰ τὸ τοπίο διαβάζοντας τὸ Ἑσμα· μέσα
στὸν ἀλαφρὺ καὶ διάφανον ἀέρα του ἦταν πιὸ σκληρές, πιὸ
γυμνές, πιὸ φτωχιές· ἴσως ἓνα πρόσθετο κίνητρο στὸ ξεκί-
νημα αὐτῆς τῆς ἐργασίας νὰ ἦταν ἡ ἐπιθυμία μου νὰ βρῶ
ἓναν τρόπο οἰκειότερης συνομιλίας μετὰ τὸν τόπο.

Ὅμως ἂν δὲν ἦταν αὐτὴ ἡ ἐμμονὴ ὁρισμένων ρυθμῶν
τῶν Ο', φοβοῦμαι πώς θ' ἀναρωτιόμουν ἀκόμη ἂν ἀξίζει
τὸν κόπο νὰ καταπιαστῶ μ' αὐτὴ τὴν ἀπόπειρα. Ἀλήθεια,
μὲ τ' ἀρχαῖα κείμενα, ἐννοῶ τὰ ἑλληνικά, μοῦ συμβαίνει
τοῦτο τὸ ἰδιότροπο· ὅσες φορές — καὶ δὲν εἶναι λίγες — δο-
κιμάζω νὰ τὰ μεταφράσω, σταματῶ πάντα σὲ κάποιο ση-
μεῖο μετὰ τὴ σκέψη: «Μὰ τοῦτο εἶναι τόσο ὠραῖο, γιατί νὰ
τ' ἀλλάξει κανεὶς;». Δὲν εἶναι ἡ στιγμὴ νὰ κοιτάξω τώρα
περισσότερο αὐτὸ τὸ πρόβλημα — δὲ φαντάζομαι νὰ μπο-
ροῦσε νὰ τεθεῖ σ' ἓναν ξενόγλωσσο — πού θὰ εἶχε, σὰν τελευ-
ταία συνέπεια, τὴν ἀποψη ὅτι οἱ ἀρχαῖες τραγωδίες πρέπει
νὰ παίζονται στὸ πρωτότυπο ἢ ὅτι σὲ καμιά περίπτω-
ση δὲν πρέπει νὰ μεταφράζονται οἱ Γραφές. Πολλοὶ ἀπὸ
μᾶς ἔχουν αὐτὴ τὴ γνώμη, γιὰ ἄλλους δυσνόητους λόγους,
πρέπει νὰ προσθέσω, ὅταν πρόκειται γιὰ τὴ Νέα Διαθή-
κη. Ὅμως τοῦτος ὁ σημερινὸς ἑλληνικὸς κόσμος, ἂν πρό-
κειται κάποτε νὰ πάψει νὰ εἶναι πνευματικὰ ὑπανάπτυ-

κτος, καθὼς λένε, πρέπει νὰ ζήσει μὲ οἰκειότητα καὶ ν' ἀγαπήσει αὐτὰ τὰ κείμενα πρὶν εἶναι ἡ κληρονομιά του κι ἡ παράδοσή του· καὶ τοῦτο πῶς νὰ γίνεῖ χωρὶς μεταφράσεις; Εἶναι παράδοξο, ἂν πάει ὁ νοῦς μας στὶς Γραφές, εἶναι ἀλήθεια παράδοξο νὰ τὸ ἀναλογιστεῖ κανεὶς, πῶς ἓνας λαὸς Χριστιανικὸς καὶ Ὁρθόδοξος, ὁ πιὸ Χριστιανὸς Ὁρθόδοξος τοῦ κόσμου, ἔζησε τοὺς τελευταίους αἰῶνες — δὲν ξέρω πόσους — σὲ μιὰ μισοσυνείδητη συμβίωση μὲ τὰ Ἱερὰ Γράμματά του. Πόσοι Ἕλληνες καταλαβαίνουν καὶ αἰσθάνονται ἓνα κείμενο τῶν Ο' ἢ ἔστω τίς πρὸς Κορινθίους;

Ἔτσι ξεκινώντας ἀπὸ ἀντιφατικὰ αἰσθήματα ἔγινε αὐτὴ ἡ ἐργασία. Θὰ εἶχα μείνει μόνο στὸ κείμενο τῶν Ο', ἂν καθὼς προχωροῦσα, ἡ περιέργεια καὶ ὁ πειρασμὸς τῆς ἀκριβολογίας δὲ μὲ εἶχαν παρασύρει νὰ κοιτάξω καὶ πρὸς τὸ ἐβραϊκὸ κείμενο. Χρησιμοποίησα, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν πατροπαράδοτη ἀγγλικὴ βίβλο, τρεῖς μεταφράσεις ἀκόμη αὐτοῦ τοῦ κειμένου, τίς ἀκόλουθες:

α) Τὴν Παλαιὰ Διαθήκη (γαλλικὰ) τοῦ Edouard Dhorme, ἔκδοση Pléiade, Παρίσι 1957.

β) Τὸ Ἄσμα τῶν Ἀσμάτων (γαλλικὰ) τῆς σειρᾶς τῆς Βιβλικῆς Σχολῆς τῆς Ἱερουσαλήμ, ἀπὸ τὸν A. Robert, P.S.S., Les éditions du Cerf, Παρίσι 1951.

γ) Τὸ Ἄσμα τῶν Ἀσμάτων (ἀγγλικὰ) τοῦ Hugh J. Shonfield, Elek Books Ltd., Λονδίνο 1959.

Τέλος γιὰ τοὺς Ο' χρησιμοποιοῦ τὴν τρίτομη ἔκδοση τοῦ Henry Barclay Swete D.D. (*The Old Testament in Greek, according to the Septuagint*, β' ἔκδοση 1896, Cambridge at the University Press.) Τὶς διαφορὲς ποὺ παρουσιάζει ἡ μετάφρασή μου ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἔκδοση, καὶ ποὺ στηρίζονται σὲ ἄλλες γραφές, κατὰ κανόνα δὲν τίς σημειώνω.

Παραπέμπω στο α) με τὸ στοιχεῖο Δ, στο β) με τὸ Ι, καὶ στο γ) με τὸ Ε. Συνήθως δέχομαι τὸ ἑβραϊκὸ κείμενο ὅταν διαφωνεῖ με τοὺς Ο΄. Ὡστόσο σὲ μιὰ περίπτωση εἶχα τὴν ἀδυναμία νὰ τοὺς ἀκολουθήσω, παρὰ τὴν ἀστήριχτη ἴσως διαφωνία τοὺς με ὅλους τοὺς ἄλλους. (Δὲς σημείωση στὴ σελ. 23.)

Τὸ ᾠσμα βλάστησε, ὅπως εἶναι φανερό, ἀνάμεσα σ' ἓνα ποιμενικὸ λαό, τὸ λαὸ τῆς Παλαιστίνης· εἶναι ἓνα γαμήλιο τραγούδι. Τὰ πρόσωπα ποὺ μᾶς παρουσιάζει εἶναι ἡ Νύφη, ὁ Ἄντρας — τοὺς ὑποδύονται ἴσως δυὸ πρωταγωνιστὲς — καὶ ὁ Χορὸς ἀπὸ γυναῖκες ἢ καὶ ἄντρες. Τοῦτος χωρίζεται κάποτε σὲ δυὸ ἡμιχόρια ποὺ ρωτοῦν καὶ ἀποκρίνονται (λ.χ. VIII 9). Ὁ ρυθμὸς, τὰ κινήματα τῆς ψυχῆς, περισσότερο ἀπὸ τὸ λογικὸ συνειρμό, ἀπὸ τὸν ὁποῖο δὲ θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχει κανεὶς πάρα πολλές ἀπαιτήσεις, μᾶς δείχνει πὼς τὸ ἔργο ἀπαρτίζεται ἀπὸ διάφορες μονάδες με λίγο - πολὺ κυμαινόμενα ὅρια. Ἀκολούθησα τὰ χωρίσματα τοῦ Ι σὲ ἓνα προανάκρουσμα καὶ ἑξὶ τραγούδια, με μιὰ παραλλαγή στο τελευταῖο μέρος. Ὁ Δ ἔχει τὴ γνώμη πὼς ἡ ἐποχὴ τῆς συναρμολόγησής τοῦ ποιήματος πρέπει νὰ εἶναι ὁ 4ος π.Χ. αἰώνας. Τότε, ὑποστηρίζει, ἓνας ἱεροσολυμίτης συντάκτης με ἔμμονη τὴν ἀνάμνηση τοῦ Σολομῶν ἐνσωμάτωσε διάφορα ἰουδαϊκὰ κομμάτια με στοιχεῖα ἀπὸ τὸ Μωάβ ἢ καὶ ἀπὸ τὴ Συρία σ' αὐτὸ τὸ σύνολο, ὅπου εἶναι αἰσθητὲς καὶ οἱ ἐλληνικὲς ἐπιρροές.

Δὲ νομίζω πὼς χρειάζεται, οὔτε εἶναι δουλειά μου, νὰ ἐπιβαρύνω αὐτὸ τὸ σημείωμα με περισσότερες φιλολογικὲς λεπτομέρειες. Μόνο θὰ ἔπρεπε νὰ προσθέσω πὼς τὸ ᾠσμα, μολονότι ξεκίνησε ἀπὸ τὴν ποιμενικὴ Ἀφροδίτη καὶ ὕμνεϊ με πάθος ἐξαιρετικὰ ἔντονο τὸν ἐρωτικὸ πόθο καὶ τὴ λαχάρα τοῦ ἀποχωρισμένου ἀπὸ τὸν ἀγαπημένο του· μολονό-

τι δὲ μνημονεύει διόλου τῇ σχέσῃ τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸ Θεό, βρῆκε ὥστόσο — ὄχι χωρὶς συζητήσεις εἶναι ἀλήθεια — μιὰ θέση στὸν Κανόνα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Τοῦτο ἐγίνε τὸν 1ο αἰῶνα μ.Χ. στὴ σύνοδο τῶν Ραββίνων στὸ Γιάμπνέχ. Οἱ Ραββίνοι στηρίχθηκαν τότε στὴν ἀλληγορικὴ ἐρμηνεία τοῦ ποιήματος: τὸ ᾠσμα παρουσίαζε, καθὼς ὑποστήριζαν, σύμβολα τῆς ἀγάπης τοῦ Γιαχβὲ γιὰ τὸ λαό του, καὶ τῆς ἀγάπης τοῦ Ἰσραὴλ γιὰ τὸν Γιαχβὲ. Ὁ Χριστιανισμὸς συνέχισε αὐτὴ τὴν παράδοση· τὸν Γιαχβὲ τὸν ἀντικαθιστᾷ ὁ Χριστὸς καὶ τὸ λαό τοῦ Ἰσραὴλ ἡ Ἐκκλησία ἢ ἡ ψυχὴ τοῦ ἐκλεκτοῦ. Ἡ ἀλληγορικὴ αὐτὴ ἐρμηνεία ἔδωσε ἀφορμὴ σὲ πολλὰς ὑπερβολὰς ποὺ τὸ αἶσθημά μου δὲν μπορεῖ νὰ παρακολουθήσει. Λ.χ. — παίρνω πρόχειρα παραδείγματα — μοῦ εἶναι δύσκολο νὰ δεχτῶ ὅτι ὅταν λέει ἡ Νύφη: «Οἱ γιοὶ τῆς μάνας μου μοῦ θύμωσαν...» (I 6), πρέπει νὰ νιώσω πῶς οἱ γιοὶ εἶναι οἱ Χαλδαῖοι τοῦ Ναβουχοδονόσορ ποὺ ἐρήμωσαν τὴν Ἱερουσαλὴμ (I)· ἢ ὅτι οἱ στίχοι ποὺ περιγράφουν τὰ κάλλη τῆς Νύφης (VI 4-10) ἐννοοῦν στὴν πραγματικότητα τὸν Ἰσραὴλ (πάλι I, σελ. 50-52). Κάτι τέτοιες ἐσχατολογικὲς ἐρμηνεῖες μὲ κάνουν καὶ ξανασκέπτομαι τὸ λόγο τοῦ Παύλου Κλωντέλ ὅτι οἱ διάφορες γυναίκες μορφὲς ποὺ ἐκφράζει, «ἐρμηνεύουν πάντα τὸ πολὺπλευρο σύμβολο τῆς Ἐκκλησίας». Ἴσως νὰ εἶναι ἔτσι, ἀλλὰ αὐτὰ δὲ μὲ συγκινοῦν, θέλω νὰ πῶ, ὅπως μὲ συγκινεῖ λ.χ. τὸ Cántico τοῦ Ἰωάννη τοῦ Σταυροῦ ὅπου χρησιμοποιεῖ ἀναφορὰς στὸ ᾠσμα μαζί μὲ τὸ θέμα τοῦ χωρισμοῦ τοῦ ἀγαπημένου ἀπὸ τὴν ἀγαπημένη, γιὰ νὰ ἐκφράσει τὸν ἀγωνιώδη μυστικὸ πόθο τῆς ψυχῆς γιὰ τὴν ἔνωσή της μὲ τὸ Θεὸ — «ἡ σιωπηλὴ μουσικὴ, ἡ ἡχερὴ μοναξιά». Λυποῦμαι ποὺ ἡ γνώση μου δὲ φτάνει γιὰ νὰ ἀναφέρω ἑλληνικὲς ἐπεξεργασίες. Θὰ μπορούσα ἴσως τὸν Θεόδωρο τὸν Μοψουεστίας ποὺ ἔβλεπε τὸ θέμα ὁλωσδιόλου κο-

σμικά, ἀλλὰ ἦταν αἰρετικὸς καὶ τὸν βαραίνει τὸ ἀνάθεμα τῆς Ε' Οἰκουμενικῆς Συνόδου (553 μ. Χ.). Εἶναι φανερό, ἐλπίζω, πὼς δὲν ἔχω τὴν ἐπιθυμία νὰ δώσω στὸ Ἰσλαμ μιὰν ἀποκλειστικὰ νατουραλιστική, ὅπως λένε, ἐρμηνεία. Ἡ ἰδέα μου εἶναι ὅτι τὰ δυνατὰ συναισθήματα καὶ οἱ βαθιὰ ριζωμένοι πόθοι, ὅπως εἶναι ἐδῶ ὁ πόθος τοῦ Ἰσραὴλ γιὰ τὸν ἐρχομὸ τῆς βασιλείας τοῦ Ἰεχωβᾶ, μπορεῖ νὰ τραφοῦν ἀπὸ πολλὲς καὶ διάφορες προσχώσεις καὶ μπορεῖ νὰ προσαρτήσουν καὶ ἄλλους πόθους ποὺ μοιάζουν ἀλλότριοι— ἂν ἀγγίζουν ἀκέρια τὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ— ἔστω καὶ ἂν πρόκειται γιὰ τὸν πόθο τῶν δυὸ ἀγαπημένων ποὺ μᾶς δίνει τὸ Ἰσλαμ. Εἶναι πλουῦτος αὐτὸ τὸ μπόλιασμα· δὲν εἶναι φτώχεια. Ὡστόσο προτιμῶ αὐτὸ τὸ πλούτισμα νὰ τὸ βρίσκω ὅπου μπορῶ καὶ ὅπως μπορῶ χωρὶς τὴν ἐνοχλητικὴ παρεμβολὴ τοῦ δογματισμοῦ. Ἔτσι προτίμησα νὰ δώσω ὅσο ἦταν δυνατό λιγότερες ἐπεξηγηματικὲς σημειώσεις καὶ ν' ἀφήσω τὸν ἀναγνώστη νὰ αἰσθανθεῖ μόνος του τὸ Ἰσλαμ μὲ τὰ μέσα ποὺ διαθέτει ἡ ψυχὴ του καὶ μὲ τὴ σοφία ποὺ τοῦ χάρισε ὁ Θεός.

Λονδίνο, Πρωτοχρονιά 1962

Γ. Σ.

ΑΣΜΑ

1 Ἰ Ἄσμα ἁσμάτων, ὃ ἐστὶ τῷ Σαλωμών.

- 2 Φιλησάτω με ἀπὸ φιλημάτων στόματος αὐτοῦ·
ὅτι ἀγαθοὶ μαστοὶ σου ὑπὲρ οἴνον,
3 καὶ ὁσμὴ μύρων σου ὑπὲρ πάντα τὰ ἀρώματα·
μύρον ἐκκενωθὲν ὄνομά σου.
4 Διὰ τοῦτο νεάνιδες ἠγάπησάν σε, εἵλκυσάν σε·
ὀπίσω σου εἰς ὁσμὴν μύρων σου δραμοῦμεν.
Εἰσήμεν με ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ ταμεῖον αὐτοῦ.
Ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθῶμεν ἐν σοί·
ἀγαπήσομεν μαστούς σου ὑπὲρ οἴνον·
εὐθύτης ἠγάπησέν σε.

ΠΡΟΑΝΑΚΡΟΥΣΜΑ

ΤΟ ΑΣΜΑ ΤΩΝ ΑΣΜΑΤΩΝ, ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΤΟΥ
ΣΟΛΟΜΩΝ

Η ΝΥΦΗ

Νὰ μὲ φιλήσει μὲ τὰ φιλιὰ τοῦ στόματός του !
Ἡ ἀγκάλη σου εἶναι πιὸ καλὴ ἀπὸ τὸ κρασί
κι ἡ εὐωδιὰ τῶν μύρων σου ἀπ' ὅλα τὰ ἀρώματα·
μύρο χυμένο τ' ὄνομά σου·
γι' αὐτὸ σ' ἀγαποῦν οἱ κοπέλες.
Πάρε με, τρέχουμε πίσω σου !
Ὁ βασιλιάς μ' ἔφερε στὸ θάλαμό του.
Θὰ μᾶς γεμίσεις εὐφροσύνη κι ἀγαλλίαση·
θ' ἀγαπήσουμε τὴν ἀγκάλη σου πιότερο ἀπ' τὸ
κρασί·
εἶναι σωστὸ νὰ σ' ἀγαποῦν.

- 5 Μέλαινά εἰμι καὶ καλή, θυγατέρες Ἰσραήλ,
ὥς σκηνώματα Κηδάρ, ὥς δέρρεις Σαλωμών.
- 6 Μὴ βλέψητέ με, ὅτι ἐγὼ εἰμι μεμελανωμένη,
ὅτι παρέβλεψέν με ὁ ἥλιος·
υἱοὶ μητρός μου ἐμαχέσαντο ἐν ἐμοί,
ἔθεντό με φυλάκισσαν ἐν ἀμπελῶσιν·
ἀμπελῶνα ἐμὸν οὐκ ἐφύλαξα.
- 7 Ἀπάγγειλόν μοι, ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχὴ μου,
ποῦ ποιμαίνεις, ποῦ κοιτάζεις ἐν μεσημβρίᾳ,
μή ποτε γένωμαι ὥς περιβαλλομένη ἐπ' ἀγέλαις
ἐταίρων σου.
- 8 Ἐὰν μὴ γνῶς σεαυτήν, ἡ καλὴ ἐν γυναιξίν,

ΤΡΑΓΟΥΔΙ Α΄

Η ΝΥΦΗ

Εἶμαι μαύρη ἀλλὰ εἶμαι ὠραία,
θυγατέρες τῆς Ἱερουσαλήμ,
σὰν τὰ τσαντήρια τοῦ Κηδάρ,
σὰν τὰ σκηνώματα τοῦ Σολομών.
Μὴ βλέπετε ποὺ εἶμαι μαυρισμένη·
μ' ἔκαψε ὁ ἥλιος.
Οἱ γιοὶ τῆς μάνας μου μοῦ θύμωσαν·
μ' ἔβαλαν νὰ φυλάω τ' ἀμπέλια,
ὅμως τ' ἀμπέλι τὸ δικό μου δὲν τὸ φύλαξα.

Ἄ! πές μου, ἐσὺ ποὺ ἀγάπησε ἡ ψυχὴ μου,
ποῦ βόσκεις τὸ κοπάδι σου ;
ποῦ ξαποσταίνεις τὸ μεσημέρι ;
Γιὰ νὰ μὴν τριγυρνῶ κρυφὰ
μὲς στὰ κοπάδια τῶν συντρόφων σου.

Ο ΧΟΡΟΣ

Κι ἃ δὲν τὸ ξέρεις, σὺ πεντάμορφη,

ἔξελθε σὺ ἐν πτέρναις τῶν ποιμνίων,
καὶ ποίμαινε τὰς ἐρίφους σου
ἐπὶ σκηνώμασιν τῶν ποιμένων.

- 9 Τῇ ἵππῳ μου ἐν ἄρμασιν Φαραὼ
ὡμοίωσά σε, ἡ πλησίον μου.
- 10 Τί ὠραιώθησαν σιαγόνες σου ὡς τρυγόνες,
τράχηλός σου ὡς ὀρμίσκοι;
- 11 Ὅμοιώματα χρυσίου ποιήσομέν σοι
μετὰ στιγμάτων τοῦ ἀργυρίου.
- 12 Ἔως οὗ ὁ βασιλεὺς ἐν ἀνακλίσει αὐτοῦ,
νάρδος μου ἔδωκεν ὄσμην αὐτοῦ.
- 13 Ἀπόδεσμος τῆς στακτῆς ἀδελφιδός μου ἐμοί,
14 ἐν ἀμπελῶσιν Ἐνγαδδεί.

- 15 Ἰδὸν εἰ καλή, ἡ πλησίον μου,
ἰδὸν εἰ καλή· ὀφθαλμοί σου περιστεραί.

πάρε τὸ κοπάδι καταπόδι
καὶ βόσκησε τὰ γίδια σου
κοντὰ στὶς στάνες τῶν βοσκῶν.

Ο ΑΝΤΡΑΣ

Μὲ τὴ φοράδα μου στ' ἄρμα τοῦ Φαραῶ
σὲ παρομοιάζω, ἀγαπημένη.
Εἶναι ὁμορφα τὰ μάγουλά σου ἀνάμεσα στὰ σκου-
λαρίκια
κι ὁ λαιμός σου στὰ γιορντάνια.
Θὰ σοῦ φτιάσουμε γιορντάνια ἀπὸ χρυσάφι
κι ἀσημένια τὰ πλουμίδια.

Η ΝΥΦΗ

Τὴν ὥρα ποὺ ἦταν στὴν αὐλή του ὁ βασιλιάς
ἄπλωσε ὁ νάρδος μου τ' ἄρωμά του.
Εἶναι μιὰ θήκη μύρο ὁ ἀγαπημένος μου γιὰ μέ,
στὸν κόρφο μου ποὺ ξαποσταίνει·
εἶναι κλωνάρι τοῦ χεννά ὁ ἀγαπημένος μου γιὰ μέ,
μέσα στ' ἀμπέλια τοῦ Ἐνγαδδεῖ.

Ο ΑΝΤΡΑΣ

Ὅμορφη ποὺ εἶσαι, ἀγαπημένη,
ὁμορφη ποὺ εἶσαι.
Τὰ μάτια σου εἶναι περιστέρια.

16 Ἴδου ἐὶ καλός, ἀδελφιδός μου,
καί γε ὥραϊος· πρὸς κλίνην ἡμῶν σύσκιος,

17 δοκοὶ οἴκων ἡμῶν κέδροι,
φατνώματα ἡμῶν κυπάρισσοι.

II Ἐγὼ ἄνθος τοῦ πεδίου,
κρίνον τῶν κοιλάδων.

2 Ὡς κρίνον ἐν μέσῳ ἀκανθῶν,
οὕτως ἡ πλησίον μου ἀνὰ μέσον τῶν θυγατέρων.

3 Ὡς μῆλον ἐν τοῖς ξύλοις τοῦ δρυμοῦ,
οὕτως ἀδελφιδός μου ἀνὰ μέσον τῶν υἱῶν·
ἐν τῇ σκιᾷ αὐτοῦ ἐπεθύμησα καὶ ἐκάθισα,
καὶ καρπὸς αὐτοῦ γλυκὺς ἐν λάρυγγί μου.

4 Εἰσαγάγετέ με εἰς οἶκον τοῦ οἴνου,
τάξατε ἐπ' ἐμὲ ἀγάπην.

Η ΝΥΦΗ

Ὅμορφος ποὺ εἶσαι, ἀγαπημένε,
πόσο μεστός.

Ἡ κοίτη μας εἶναι φυλλωσιά.

Ο ΑΝΤΡΑΣ

Τὰ δοκάρια τοῦ σπιτιοῦ μας κέδρο
καὶ τὰ φατνώματά μας κυπαρίσσι.

Η ΝΥΦΗ

Εἶμαι ὁ νάρκισσος τοῦ Σαρῶν
τὸ κρίνο στὸ λαγκάδι.

Ο ΑΝΤΡΑΣ

Ὡσὰν τὸ κρίνο ἀνάμεσα στ' ἀγκάθια
ἢ ἀγαπημένη μου μὲς στίς κοπέλες.

Η ΝΥΦΗ

Ὡσὰν μηλιά στὰ δέντρα τοῦ δρυμοῦ
ὁ ἀγαπημένος μου στὰ παλικάρια·
στὸν ἴσκιο του λαχτάρησα καὶ κάθησα
κι ὁ καρπὸς του γλυκὸς στὸν οὐρανίσκο.

Μ' ἔφερε στὸ σπίτι τοῦ κρασιοῦ·
κι ἄς κυματίζει ἀπάνω μου ἡ ἀγάπη.

- 5 Στηρίσατέ με ἐν μύροις,
στοιβάσατέ με ἐν μήλοις, ὅτι τετρωμένη ἀγάπης
ἐγώ.
- 6 Εὐώνυμος αὐτοῦ ὑπὸ τὴν κεφαλὴν μου,
καὶ ἡ δεξιὰ αὐτοῦ περιλήμψεται με.
- 7 Ὡρκισα ὑμᾶς, θυγατέρες Ἱερουσαλήμ,
ἐν δυνάμεσιν καὶ ἐν ἰσχύσεσιν τοῦ ἀγροῦ,
ἐὰν ἐγείρητε καὶ ἐξεγείρητε τὴν ἀγάπην ἕως οὗ
θελήσῃ.

Θρέψτε με με γλυκίσματα
ζωντανέψτε με με μῆλα,
γιατὶ εἶμαι λαβωμένη τῆς ἀγάπης.

Τ' ἀριστερό του χέρι κάτω ἀπ' τὸ κεφάλι μου
καὶ τὸ δεξί του μ' ἀγκαλιάζει.

Ο ΑΝΤΡΑΣ

Σᾶς ἐξορκίζω, θυγατέρες τῆς Ἱερουσαλήμ,
στὶς δύνάμες καὶ στὶς ὁρμὲς τοῦ ἀγροῦ,
μὴν τὴν ξυπνᾶτε, μὴν τὴν ξαγριεύετε τὴν ἀγάπη,
ὅσο νὰ τὸ θελήσει.

- 8 Φωνὴ ἀδελφιδοῦ μου·
ἰδοὺ οὗτος ἤκει πηδῶν ἐπὶ τὰ ὄρη,
διαλλόμενος ἐπὶ τοὺς βουνούς.
- 9 Ὅμοιός ἐστιν ἀδελφιδός μου τῇ δορκάδι
ἢ νεβρῶ ἐλάφων ἐπὶ τὰ ὄρη Βαιθήλ.

Ἰδοὺ οὗτος ὀπίσω τοῦ τοίχου ἡμῶν,
παρακύπτων διὰ τῶν θυρίδων,
ἐκκύπτων διὰ τῶν δικτύων.

- 10 Ἀποκρίνεται ἀδελφιδός μου καὶ λέγει μοι
Ἀνάστα ἔλθέ, ἡ πλησίον μου, καλή μου, περιστερά
μου.
- 11 Ὅτι ἰδοὺ ὁ χειμὼν παρῆλθεν,
ὁ ὑετός ἀπῆλθεν, ἐπορεύθη ἐαυτῷ·
- 12 τὰ ἄνθη ὥφθη ἐν τῇ γῇ,

ΤΡΑΓΟΥΔΙ Β'

Η ΝΥΦΗ

Φωνή τοῦ ἀγαπημένου μου·
αὐτὸς εἶναι ποὺ ἔρχεται
ὀρμώντας πάνω στὰ βουνὰ
πηδώντας πάνω στοὺς λόφους.
Ὁ ἀγαπημένος μου εἶναι ὅμοιος μὲ ζαρκάδι
ἢ μὲ νεβρὸ ἐλαφίνας.

Νά! στέκει πίσω ἀπὸ τὸν τοῖχο μας·
κοιτάει στὰ παράθυρα
παραφυλάει στὰ καφασωτά.

Ὁ ἀγαπημένος ἀπολογᾶται καὶ μοῦ λέει :
« Ἐλα, σήκω, ἀγαπημένη,
περιστέρα μου, ὁμορφὴ μου,
κοίτα, μίσεψε ὁ χειμώνας
πάψαν οἱ βροχές, πέρασαν καὶ πᾶν·
τὰ λουλούδια φάνηκαν στὴ γῆς

- καιρὸς τῆς τομῆς ἔφθακεν,
 φωνὴ τοῦ τρυγόνος ἠκούσθη ἐν τῇ γῇ ἡμῶν·
- 13 ἡ συκῇ ἐξήνεγκεν ὀλύνθους αὐτῆς,
 αἱ ἄμπελοι κυπρίζουσιν, ἔδωκαν ὄσμήν.
 Ὑπάρχα ἐλθέ, ἡ πλησίον μου, καλή μου, περιστε-
 ρά μου.
- 14 Καὶ ἐλθέ, σὺ περιστερὰ μου, ἐν σκέπη τῆς πέτρας,
 ἐχόμενα τοῦ προτειχίσματος
 δεῖξόν μοι τὴν ὄψιν σου,
 καὶ ἀκούτισόν με τὴν φωνήν σου,
 ὅτι ἡ φωνή σου ἠδεῖα, καὶ ἡ ὄψις σου ὠραία.
- 15 Πιάσατε ἡμῖν ἀλώπεκας
 μικροὺς ἀφανίζοντας ἄμπελῶνας·
 καὶ αἱ ἄμπελοι ἡμῶν κυπρίζουσαι.
- 16 Ὑπάρχα μὲν μοι κἀγὼ αὐτῷ·
 ὁ ποιμαίνων ἐν τοῖς κρίνοις,
- 17 ἕως οὗ διαπνεύσῃ ἡ ἡμέρα καὶ κινηθῶσιν αἱ σκιαί.
 Ὑπάρχα στρεφόν, ὁμοιωθήτη σὺ, ἀδελφιδέ,
 τῷ δόρκωνι ἢ νεβρῷ ἐλάφων

ἦρθε ὁ καιρὸς γιὰ τραγούδια
φωνὴ τρυγόνας ἀκούστηκε στὴ χώρα μας·
ἔδесе ἡ συκιὰ καρπὸ
τ' ἀμπέλια ροδαμίζουν, δώσαν εὐωδιά.
"Ἐλα, σήκω, ἀγαπημένη,
ὁμορφὴ μου,
περιστέρα μου στοῦ βράχου τὴ σκισμὴ
στὴν κρυψώνα τοῦ γκρεμοῦ,
δεῖξε μου τὴν ὄψη σου
κι ἄς ἀκούσω τὴ φωνή σου
γιατὶ ἡ φωνή σου εἶναι γλυκιὰ
κι ἡ ὄψη σου εἶναι ωραία».

Ο ΧΟΡΟΣ

Πιάστε μας τὶς ἀλεποῦδες τὶς μικρὲς
ποὺ τ' ἀμπέλια μας ἀφανίζουν
'τὶ τ' ἀμπέλια μας εἶναι στὸν ἀνθὸ τους.

Η ΝΥΦΗ

Εἶναι δικός μου ὁ ἀγαπημένος μου, κι ἐγὼ δική
του,
αὐτὸς ποὺ βόσκει τὸ κοπάδι του στὰ κρίνα.
"Ὡσπου ν' ἀνασάνει ἡ μέρα
καὶ νὰ ξεκινήσουν οἱ ἴσκιοι,
γύρισε, γίνου, ἀγαπημένε,
σὰν τὸ ζαρκάδι ἢ τὸ νεβρὸ τῆς ἐλαφίνας

ἐπὶ ὄρη κοιλωμάτων.

- III Ἐπὶ κοίτην μου ἐν νυξίν
ἐζήτησα ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχὴ μου·
ἐζήτησα αὐτὸν καὶ οὐχ εὔρον αὐτόν,
2 ἐκάλεσα αὐτὸν καὶ οὐχ ὑπήκουσέν μου.
Ἀναστήσομαι δὴ καὶ κυκλώσω ἐν τῇ πόλει,
ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ ἐν ταῖς πλατείαις,
καὶ ζητήσω ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχὴ μου·
3 ἐζήτησα αὐτὸν καὶ οὐχ εὔρον αὐτόν.
Εὔροσάν με οἱ τηροῦντες, οἱ κυκλοῦντες ἐν τῇ πόλει
4 Μὴ ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχὴ μου εἶδετε ;
Ὡς μικρὸν ὅτε παρῆλθον ἀπ' αὐτῶν,
ἕως οὗ εὔρον ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχὴ μου·
ἐκράτησα αὐτόν καὶ οὐκ ἀφῆκα αὐτόν,
ἕως οὗ εἰσήγαγον αὐτόν εἰς οἶκον μητρὸς μου
καὶ εἰς ταμεῖον τῆς συλλαβούσης με.
- 5 Ὁρκισα ὑμᾶς, θυγατέρες Ἱερουσαλήμ,
ἐν ταῖς δυνάμεσιν καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσιν τοῦ ἀγροῦ,
ἐὰν ἐγείρωτε καὶ ἐξεγείρωτε τὴν ἀγάπην ἕως ἂν
θελήσῃ.

στά κορφοβούνια, στὶς ρεματιές.
Στὴν κοίτη μου νύχτες καὶ νύχτες
ζήτησα τὸν ἀγαπᾶ ἢ ψυχὴ μου·
τονε ζήτησα καὶ δὲν τὸν βρήκα,
τονε φώναξα, δὲ μ' ἄκουσε.
Νὰ σηκωθῶ νὰ τριγυρίσω στὴν πολιτεία,
στὶς ἀγορὲς καὶ στὶς πλατεῖες,
νὰ βρῶ τὸν ἀγαπᾶ ἢ ψυχὴ μου.
Τονε ζήτησα καὶ δὲν τὸν βρήκα.
Μ' ἤβραν οἱ φύλακες
ποὺ τριγυρνοῦν στὴν πολιτεία·
«Μὴν τὸν εἶδατε τὸν ἀγαπᾶ ἢ ψυχὴ μου;»
Δὲν τοὺς προσπέρασα καὶ βρήκα
τὸν ἀγαπημένο τῆς ψυχῆς μου.
Τονε κράτησα καὶ δὲν τὸν ἄφησα,
ὥσπου τὸν ἔμπασα στὸ σπῖτι τῆς μητέρας μου,
στὴν κάμαρα τῆς μάνας ποὺ μὲ σύλλαβε.

Ο ΑΝΤΡΑΣ

Σᾶς ἐξορκίζω, θυγατέρες τῆς Ἱερουσαλήμ,
στὶς δύναμες καὶ στὶς ὁρμές τοῦ ἀγροῦ,
μὴν τὴν ξυπνᾶτε, μὴν τὴν ξαγριεύετε τὴν ἀγάπη,
ὅσο νὰ τὸ θελήσει.

- 6 Τίς αὕτη ἡ ἀναβαίνουσα ἀπὸ τῆς ἐρήμου,
ὥς στελέχη καπνοῦ τεθυμιαμένη
σμύρναν καὶ λίβανον ἀπὸ πάντων κονιορτῶν μυρε-
ψοῦ;
- 7 Ἴδου ἡ κλίνη τοῦ Σαλωμών,
ἐξήκοντα δυνατοὶ κύκλω αὐτῆς
ἀπὸ δυνατῶν Ἰσραήλ·
- 8 πάντες κατέχοντες ρομφαίαν,
δεδιδαγμένοι πόλεμον·
ἀνὴρ ρομφαία αὐτοῦ ἐπὶ μηρὸν αὐτοῦ
ἀπὸ θάμβους ἐν νυξίν.
- 9 Φορεῖον ἐποίησεν ἑαυτῷ ὁ βασιλεὺς Σαλωμών
ἀπὸ ξύλων τοῦ Λιβάνου·
- 10 στύλους αὐτοῦ ἐποίησεν ἀργύριον,

ΤΡΑΓΟΥΔΙ Γ'

Ο ΧΟΡΟΣ

Τί νά 'ναι τοῦτο
πού άνεβαίνει ἀπὸ τὴν ἔρημο
ὥσάν κολόνα ἀπὸ καπνό,
θυμιατισμένο μὲ τὴ σμύρνα, τὸ λιβάρι,
κι ὅλες τὶς σκόνες τοῦ μυρεψοῦ;

Εἶναι ἡ κλίνη τοῦ Σολομών!
Τριγύρω ἐξήντα ἀντρειωμένοι,
ἀπὸ τοὺς ἀντρειωμένους τοῦ 'Ισραήλ·
ὅλοι τους ἔχουνε σπαθί,
μαστορεμένοι τοῦ πολέμου·
καθένας ἔχει στὸ μηρὸ σπαθὶ
πού διώχνει τ' ἀλαφιάσματα τῆς νύχτας.

"Εφτιαξε ἓνα φορεῖο ὁ βασιλέας Σολομών
ἀπὸ ξύλα τοῦ Λιβάνου·
τὶς κολόνες τὶς ἔκαμε ἀσημένιες,

καὶ ἀνάκλιτον αὐτοῦ χρούσειον·
ἐπίβασις αὐτοῦ πορφυρεᾶ,
ἐντὸς αὐτοῦ λιθόστρωτον,
ἀγάπην ἀπὸ θυγατέρων Ἱερουσαλήμ.

- 11 Ὑψέλθατε καὶ ἴδετε
ἐν τῷ βασιλεῖ Σαλωμών,
ἐν τῷ στεφάνῳ ᾧ ἐστεφάνωσεν αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ
ἐν ἡμέρᾳ νυμφεύσεως αὐτοῦ
καὶ ἐν ἡμέρᾳ εὐφροσύνης καρδίας αὐτοῦ.

IV Ἰδοὺ εἰ καλὴ πλησίον μου, ἰδοὺ εἰ καλή.

Ὅφθαλμοί σου περιστρεαῖ
ἐκτὸς τῆς σιωπῆσεώς σου.

Τρίχωμά σου ὡς ἀγέλαι τῶν αἰγῶν
αἱ ἀπεκαλύφθησαν ἀπὸ τοῦ Γαλαάδ.

- 2 Ὅδόντες σου ὡς ἀγέλαι τῶν κεκαρμένων
αἱ ἀνέβησαν ἀπὸ τοῦ λουτροῦ,
αἱ πᾶσαι διδυμεύουσαι,
καὶ ἀτεκνοῦσα οὐκ ἔστιν ἐν αὐταῖς.

- 3 Ὡς σπαρτίον τὸ κόκκινον χεῖλῃ σου,
καὶ ἡ λαλιά σου ὥραια·
ὡς λέπυρον ρόας μῆλόν σου
ἐκτὸς τῆς σιωπῆσεώς σου.

- 4 Ὡς πύργος Δανεὶδ τράχηλός σου,
ὁ ὠκοδομημένος εἰς Θαλπιώθ.
Χίλιοι θυρεοὶ κρέμανται ἐπ' αὐτόν,

τ' ἀκουμπιστήρια του μαλαματένια·
τὰ στρωσίδια του πορφύρα·
κι ὅλο ἀπὸ μέσα τὰ κεντίδια τῆς ἀγάπης
τῶν θυγατέρων τῆς Ἱερουσαλήμ.
Βγεῖτε νὰ ἰδεῖτε, θυγατέρες τῆς Σιών,
τὸν Σολομῶν τὸ βασιλέα
μὲ στέφανο πού τὸν στεφάνωσε ἡ μητέρα του,
τὴν ἡμέρα τῆς εὐφροσύνης τῆς καρδιᾶς του.

Ο ΑΝΤΡΑΣ

Ὁμορφη πού εἶσαι ἀγαπημένη,
ὁμορφη πού εἶσαι.
Τὰ μάτια σου εἶναι περιστέρια
μὲς ἀπ' τὸ πέπλο σου.
Ἡ κόμη σου εἶναι κοπάδι γίδια
πού ροβολοῦν ἀπ' τὸ Γαλαᾶδ.
Τὰ δόντια σου εἶναι προβατίνες κουρεμένες
πού ἀνέβηκαν ἀπ' τὸ λουτρό,
ὅλες μὲ δίδυμα,
δὲν εἶναι στέρφα ἀνάμεσό τους.
Ὡσὰν τὴν κόκκινη κλωστή τὰ χεῖλια σου
κι εἶναι γλυκιὰ ἢ λαλιά σου·
σὰν τὴ σκελίδα τοῦ ροδιοῦ τὸ μάγουλό σου
μὲς ἀπ' τὸ πέπλο σου.
Ὡσὰν τὸν πύργο τοῦ Δαβὶδ ὁ τράχηλός σου
πού χτίσανε τροπαιοφόρο·
χίλια σκουτάρια τοῦ ἔχουν κρεμασμένα

πᾶσαι βολίδες τῶν δυνατῶν.

5 Δύο μαστοί σου ὥς δύο νεβροὶ δίδυμοι δορκάδος
οἱ νεμόμενοι ἐν κρίνοις.

6 Ἔως οὗ διαπνεύσῃ ἡ ἡμέρα καὶ κινηθῶσιν αἱ σκιαί,
πορεύσομαι ἐμαντῶ πρὸς τὸ ὄρος τῆς σμύρνης
καὶ πρὸς τὸν βουνὸν τοῦ Λιβάνου.

7 Ὅλη καλὴ εἰ πλησίον μου, καὶ μῶμος οὐκ ἔστιν ἐν
σοί.

8 Δεῦρο ἀπὸ Λιβάνου, νύμφη, δεῦρο ἀπὸ Λιβάνου·
ἐλεύσῃ καὶ διελεύσῃ ἀπὸ ἀρχῆς πίστεως,
ἀπὸ κεφαλῆς Σανεὶρ καὶ Ἑρμών,
ἀπὸ μανδρῶν λεόντων, ἀπὸ ὀρέων παρδάλεων.

9 Ἐκαρδίωσας ἡμᾶς, ἀδελφή μου νύμφη·
ἐκαρδίωσας ἡμᾶς ἐνὶ ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου,
ἐν μιᾷ ἐν θέματι τραχύλων σου.

10 Τί ἐκαλλιώθησαν μαστοί σου ἀπὸ οἴνου,
καὶ ὁσμὴ ἱματίων σου ὑπὲρ πάντα ἀρώματα;

11 Κηρίον ἀποστάζουσιν χεῖλῃ σου, νύμφη·
μέλι καὶ γάλα ὑπὸ τὴν γλῶσσάν σου,

ἄρματα τῶν ἀντρειωμένων.
Τὰ δυὸ βυζιά σου εἶναι δυὸ νεβροὶ
δίδυμοι τῆς ζαρκάδας
ποὺ βόσκουν μὲς στὰ κρίνα.
"Ὡσπου ν' ἀνασάνει ἡ μέρα
καὶ νὰ ξεκινήσουν οἱ ἴσκιοι
θ' ἀνέβω στὸ βουνὸ τῆς σμύρνας
καὶ στοῦ λιβανιοῦ τὸ λόφο.

Εἶσαι πανέμορφη, ἀγαπημένη μου,
χωρὶς ψεγάδι.

"Ελα ἀπ' τὸ Λίβανο, νύφη,
ἔλα ἀπ' τὸ Λίβανο.
Κατέβα ἀπ' τὴν κορφή τοῦ Ἀμανάχ,
ἀπ' τὶς κορφές τοῦ Σανεῖρ καὶ τοῦ Ἑρμών,
ἀπ' τὶς μονιές τῶν λιονταριῶν,
ἀπ' τὰ βουνὰ τῶν παρδάλων.
Μοῦ πῆρες τὴν καρδιά, ἀδερφή μου νύφη,
μοῦ πῆρες τὴν καρδιά μὲ μιὰ ματιά σου,
μ' ἓνα κρικέλι τῆς τραχηλιᾶς σου.
Ἡ ἀγκάλη σου εἶναι πιὸ καλὴ ἀπὸ τὸ κρασί
κι ἡ εὐωδιά τῶν μύρων σου ἀπ' ὅλα τὰ ἀρώ-
ματα.
Μέλι σταλάζει ἀπ' τὰ χεῖλια σου, νύφη·
μέλι καὶ γάλα κάτω ἀπ' τὴ γλώσσα σου

καὶ ὁσμὴ ἱματίων σου ὡς ὁσμὴ Λιβάνου.

- 12 Κῆπος κεκλεισμένος ἀδελφῇ μου νύμφη,
κῆπος κεκλεισμένος, πηγὴ ἐσφραγισμένη·
13 ἀποστολαί σου παράδεισος μετὰ καρποῦ ἀκροδρύων,
κύπροι μετὰ νάρδων·
νάρδος καὶ κρόκος,
14 κάλαμος καὶ κιννάμωμον
μετὰ πάντων ξύλων τοῦ Λιβάνου,
σμύρνα ἀλὼθ μετὰ πάντων πρώτων μύρων·

- 15 πηγὴ κήπου καὶ φρέαρ ὕδατος ζῶντος
καὶ ροιζοῦντος ἀπὸ τοῦ Λιβάνου.

- 16 Ἐξεγέρθητι, βορρᾶ καὶ ἔρχου, νότε,
καὶ διάπνευσον κῆπὸν μου, καὶ ρευσάτωσαν ἀρώ-
ματά μου.
Καταβήτω ἀδελφιδός μου εἰς κῆπον αὐτοῦ
καὶ φαγέτω καρπὸν ἀκροδρύων αὐτοῦ.

V Εἰσηλθὼν εἰς κῆπον, ἀδελφῇ μου νύμφη·

κι ἡ εὐωδιά τῆς φορεσιᾶς σου σὰν τὴν εὐωδιά
τοῦ Λιβάνου.

Κλειστό μου περιβόλι, ἀδερφή μου νύφη,
κλειστό μου περιβόλι, πηγὴ σφραγισμένη·
στ' αὐλάκια σου παράδεισος ἀπὸ ροδιές,
μὲ τέλειους καρπούς·
νάρδος καὶ κρίκος,
μοσκοκάλαμο καὶ κανέλα,
μ' ὅλα τὰ ξύλα τοῦ Λιβάνου·
σμύρνα καὶ ἀλόη,
κι ὅλα τὰ πρῶτα μύρα.

Πηγὴ τοῦ κήπου, πηγάδι ζωντανὸ νερὸ
ποὺ ἔρχεται ἀπὸ τὸ Λίβανο.

Η ΝΥΦΗ

Σήκω, βοριά,
δράμε, νοτιά,
φύσα στοὺς κλώνους τοῦ περιβολιοῦ μου
κι ἃς ξεχυθοῦν τ' ἀρώματά μου.
Ἄς ἔρθει στὸ περβόλι του ὁ ἀγαπημένος
γιὰ νὰ γευτεῖ τὸν τέλειο καρπὸ του!

Ο ΑΝΤΡΑΣ

Ἦρθα στὸ περβόλι μου, ἀδερφή μου νύφη,

ἐτρύγησα σμύρναν μου μετὰ ἄρωμάτων μου,
ἔφαγον ἄρτον μου μετὰ μέλιτός μου,
ἔπιον οἶνόν μου μετὰ γάλακτός μου.
Φάγετε, πλησίοι, καὶ πίνετε καὶ μεθύσθητε, ἀδελφοί.

τρύγησα τὴ σμύρνα μου καὶ τ' ἀρώματά μου,
ἔφαγα τὸ ψωμί μου μὲ τὸ μέλι μου,
ἤπια τὸ κρασί μου μὲ τὸ γάλα μου.
Σύντροφοι, φᾶτε, πιεῖτε,
ἀδέρφια, μεθύστε.

- 2 Ἐγὼ καθεύδω, καὶ ἡ καρδία μου ἀγρυπνεῖ.
Φωνὴ ἀδελφιδοῦ μου, κρούει ἐπὶ τὴν θύραν
Ἄνοιξόν μοι, ἀδελφὴ μου, ἡ πλησίον μου,
περιστερά μου, τελεία μου,
ὅτι ἡ κεφαλὴ μου ἐπλήσθη δρόσου
καὶ οἱ βόστρυχοί μου ψεκάδων νυκτός.
- 3 Ἐξεδυσάμην τὸν χιτῶνά μου, πῶς ἐνδύσωμαι αὐτόν;
Ἐνιψάμην τοὺς πόδας μου, πῶς μολυνῶ αὐτούς;
- 4 Ἀδελφιδός μου ἀπέστειλεν χεῖρα αὐτοῦ ἀπὸ τῆς
ὀπῆς,
καὶ ἡ κοιλία μου ἐθροήθη ἐπ' αὐτόν.
- 5 Ἀνέστην ἐγὼ ἀνοῖξαι τῷ ἀδελφιδῷ μου,
χεῖρές μου ἔσταξαν σμύρναν,
δάκτυλοί μου σμύρναν πλήρη
ἐπὶ χεῖρας τοῦ κλείθρου.
- 6 Ἦνοιξα ἐγὼ τῷ ἀδελφιδῷ μου,
ἀδελφιδός μου παρῆλθεν
ψυχὴ μου ἐξῆλθεν ἐν λόγῳ αὐτοῦ.

ΤΡΑΓΟΥΔΙ Δ΄

Η ΝΥΦΗ

Ἐγὼ κοιμοῦμαι κι ἡ καρδιά μου ξαγρυπνᾷ.
Φωνὴ τοῦ ἀγαπημένου· χτυπᾷ τὴν πόρτα.
— «Ἄνοιξε, ἀδερφή μου, ταίρι μου,
περιστέρα μου, πανέμνοστή μου,
τί τὸ κεφάλι μου τὸ νότισε ἡ δροσιὰ
καὶ τοὺς βοστρύχους μου τ' ἀγιάζι τῆς νυχτός».
— «Γδύθηκα τὸ χιτῶνα μου, πῶς νὰ τὸν φορέσω;
Ἐνιψα τὰ πόδια μου, πῶς νὰ τὰ λερώσω; »
Ἔσυρε τὸ χέρι του ὁ ἀγαπημένος στῆς κλειδωνιάς
τὸ μάτι
καὶ θροήθηκαν τὰ σπλάχνα μου γι' αὐτόν.
Σηκώθηκα ν' ἀνοίξω στὸν ἀγαπημένο μου·
ἔσταξε σμύρνα ἀπὸ τὰ χέρια μου,
τὰ δάχτυλά μου γέμισαν σμύρνα
σὰν ἄγγιξα τὸ μάνταλο τῆς κλειδωνιάς.
Ἄνοιξα στὸν ἀγαπημένο μου·
ὁ ἀγαπημένος εἶχε περάσει·
βγῆκε ἡ ψυχὴ μου ἀκολουθώντας τον·

- ἐξήγησα αὐτὸν καὶ οὐχ εὖρον αὐτόν,
ἐκάλεσα αὐτὸν καὶ οὐχ ὑπήκουσέν μου.
- 7 Εὐροσάν με οἱ φύλακες οἱ κνκλοῦντες ἐν τῇ πόλει,
ἐπάταξάν με, ἐτραυμάτισάν με·
ἦραν τὸ θέριστρον μου ἀπ' ἐμοῦ φύλακες τῶν τει-
χέων.
- 8 Ὁρκισα ὑμᾶς, θυγατέρες Ἱερουσαλήμ,
ἐν ταῖς δυνάμεσιν καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσιν τοῦ ἀγροῦ,
ἐὰν εὕρητε τὸν ἀδελφιδόν μου, τί ἀπαγγείλητε
αὐτῷ;
Ὅτι τετρωμένη ἀγάπης ἐγώ.
- 9 Τί ἀδελφιδός σου ἀπὸ ἀδελφιδοῦ, ἡ καλὴ ἐν γυναιξίν;
τί ἀδελφιδός σου ἀπὸ ἀδελφιδοῦ, ὅτι οὕτως ὥρκι-
σας ἡμᾶς;
- 10 Ἀδελφιδός μου λευκός καὶ πυρρός,
ἐκλελοχισμένος ἀπὸ μυριάδων.
- 11 Κεφαλὴ αὐτοῦ χρυσίον καὶ φάξ,
βόστρυχοι αὐτοῦ ἐλάται, μέλανες ὡς κόραξ.

τονε ζήτησα καὶ δὲν τὸν βρήκα,
τονε φώναξα, δὲ μ' ἄκουσε.
Μ' ἤβραν οἱ φύλακες
ποὺ τριγυρνοῦν στὴν πολιτεία,
μὲ χτύπησαν, μὲ πλήγωσαν,
πήραν τὴ μαντίλα μου ἀπὸ πάνω μου
αὐτοὶ ποὺ φυλάγουν τὰ τείχη.
Σᾶς ἐξορκίζω, θυγατέρες τῆς Ἱερουσαλήμ,
στὶς δύνάμες καὶ στὶς ὁρμές τοῦ ἀγροῦ
ἂ βρεῖτε τὸν ἀγαπημένο μου τί θὰ τοῦ πεῖτε ;
Πῶς εἶμαι λαβωμένη τῆς ἀγάπης.

Ο ΧΟΡΟΣ

Μὰ τί ἔχει ὁ ἀγαπημένος σου, πάνω ἀπ' τοὺς
ἄλλους,
σὺ πεντάμορφη ;
Μὰ τί ἔχει ὁ ἀγαπημένος σου πάνω ἀπ' τοὺς
ἄλλους
γιὰ νὰ μᾶς ἐξορκίζεις τόσο ;

Η ΝΥΦΗ

Ὁ ἀγαπημένος μου λάμπει καὶ ροδίζει,
διαλεχτὸς στοὺς μύριους·
τὸ κεφάλι του εἶναι λαγαρὸ χρυσάφι
βάγια οἱ βόστρυχοί του
μαῦροι σὰν κοράκι.

- 12 Ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὥς περιστρεαὶ ἐπὶ πληρώματα
 ὑδάτων
 λελουσμένοι ἐν γάλακτι,
 καθήμενοι ἐπὶ πληρώματα.
- 13 Σιαγόνες αὐτοῦ ὥς φιάλαι τοῦ ἀρώματος φύουσαι
 μυρεφικά,
 χεῖλη αὐτοῦ κρίνα στάζοντα σμύρναν πλήρη.
- 14 Χεῖρες αὐτοῦ τορενταὶ χρυσαῖ πεπληρωμέναι θαρ-
 σεῖς.
 Κοιλία αὐτοῦ πυξίον ἐλεφάντινον ἐπὶ λίθου σαπφεί-
 ρου.
- 15 Κνημαὶ αὐτοῦ στύλοι μαρμάρινοι
 τεθεμελιωμένοι ἐπὶ βάσεις χρυσᾶς·
 εἶδος αὐτοῦ ὥς Λίβανος, ἐκλεκτὸς ὥς κέδροι.
- 16 Φάρυγξ αὐτοῦ γλυκασμοὶ καὶ ὅλος ἐπιθυμία.
 Οὗτος ἀδελφιδός μου
 καὶ οὗτος πλησίον μου, θυγατέρες Ἱερουσαλήμ.

Π Ποῦ ἀπῆλθεν ὁ ἀδελφιδός σου, ἡ καλὴ ἐν γυναιξίν;
 ποῦ ἀπέβλεψεν ὁ ἀδελφιδός σου;
 Καὶ ζητήσομεν αὐτὸν μετὰ σοῦ.

Τὰ μάτια του εἶναι περιστέρια
στὰ νερὰ στ' αὐλάκια,
λούζονται στὸ γάλα
κάθονται στὶς γοῦρνες.
Τὰ μάγουλά του εἶναι βραγιές μυριστικά
θῆκες ἀρωμάτων·
τὰ χεῖλια του εἶναι κρίνα
καὶ σταλάζουν σμύρνα·
τὰ χέρια του εἶναι μάλαμα βραχιόλια
χρυσόλιθους γεμάτα·
εἶναι φίλντισι ἡ κοιλιά του
μὲ ψηφιὰ ζαφείρια·
τὰ πόδια του εἶναι μάρμαρο κολόνες
μὲ χρυσὰ θεμέλια.
Ἡ ὄψη του εἶναι σὰν τὸ Λίβανο,
διαλεχτὴ σὰν τὸ κέδρο·
τὰ λόγια του εἶναι γλυκασμὸς
κι ὁλόκληρος εἶναι ἐπιθυμία.
Αὐτὸς εἶναι ὁ ἀγαπημένος μου
κι αὐτὸς τὸ ταίρι μου,
θυγατέρες τῆς Ἱερουσαλήμ.

Ο ΧΟΡΟΣ

Ποῦ πῆγε ὁ ἀγαπημένος σου,
σὺ πεντάμορφη;
Τί ψάχνει ὁ ἀγαπημένος σου
γιὰ νὰ τονε γυρέψουμε μαζί σου;

Ἐδελφός μου κατέβη εἰς κῆπον αὐτοῦ
εἰς φιάλας τοῦ ἀρώματος,
ποιμαίνειν ἐν κήποις καὶ συλλέγειν κρίνα.
Ἐγὼ τῷ ἀδελφιδῷ μου καὶ ἀδελφιδός μου ἐμοί,
ὁ ποιμαίνων ἐν τοῖς κρίνοις.

Η ΝΥΦΗ

Ὁ ἀγαπημένος μου κατέβηκε στὸν κῆπο του,
σὲ βραγιὲς μυριστικά,
γιὰ νὰ βοσκήσει τὸ κοπάδι του στοὺς κήπους
καὶ γιὰ νὰ μαζέψει κρίνα.

Ἐγὼ εἶμαι τοῦ ἀγαπημένου μου κι αὐτὸς δι-
κός μου
ποὺ βόσκει τὸ κοπάδι του στὰ κρίνα.

- 4 Καλὴ εἰ πλησίον μου, ὡς εὐδοκία,
ὥραία ὡς Ἱερουσαλήμ,
θάμβος ὡς τεταγμένοι.
- 5 Ἀπόστρεψον ὀφθαλμούς σου ἀπεναντίον μου,
ὅτι αὐτοὶ ἀνεπτέρωσάν με.
Τρίχωμά σου ὡς ἀγέλαι τῶν αἰγῶν
αἱ ἀνεφάνησαν ἀπὸ τοῦ Γαλαάδ.
- 6 Ὀδόντες σου ὡς ἀγέλαι τῶν κεκαρμένων
αἱ ἀνέβησαν ἀπὸ τοῦ λουτροῦ,
αἱ πᾶσαι διδυμεύουσαι,
καὶ ἀτεκνοῦσα οὐκ ἔστιν ἐν αὐταῖς.
Ὡς σπαρτίον τὸ κόκκινον χεῖλη σου
καὶ ἡ λαλιά σου ὥραία.
- 7 Ὡς λέπυρον ρόας μῆλόν σου
ἐκτὸς τῆς σιωπῆσεώς σου.
- 8 Ἐξήκοντά εἰσιν βασίλισσαι, καὶ ὀγδοήκοντα παλ-
λακαί,

ΤΡΑΓΟΥΔΙ Ε΄

Ο ΑΝΤΡΑΣ

Εἶσαι ὁμορφή, καλή μου, ὅπως ἡ Τιρσάχ
ὠραία σὰν τὴν Ἱερουσαλήμ,
θάμπος ὡσὰν τὶς φάλαγγες.
Στρέψε τὰ μάτια σου ἀπὸ πάνω μου
,τὶ μὲ ζαλίζουν.
,Ἡ κόμη σου εἶναι κοπάδι γίδια
ποὺ ροβολοῦν ἀπ' τὸ Γαλαάδ.
Τὰ δόντια σου εἶναι προβατίνες
καθὼς ἀνέβηκαν ἀπ' τὸ λουτρό,
ὅλες μὲ δίδυμα,
δὲν εἶναι στέρφα ἀνάμεσό τους.
,Ὡσὰν τὴν κόκκινη κλωστή τὰ χεῖλια σου
κι εἶναι γλυκιὰ ἢ λαλιά σου.
Σὰν τὴ σκελίδα τοῦ ροδιοῦ τὸ μάγουλό σου
μὲς ἀπ' τὸ πέπλο σου.

,Εξήντα εἶν' οἱ βασίλισσες
κι ὀγδόντα οἱ παλλακὲς

καὶ νεάνιδες ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός·

- 9 μία ἐστὶν περιστερά μου, τελεία μου,
μία ἐστὶν τῇ μητρὶ αὐτῆς,
ἐκλεκτὴ ἐστὶν τῇ τεκούσῃ αὐτῆς.

Εἶδosan αὐτὴν θυγατέρες καὶ μακαριοῦσιν αὐτήν,
βασίλισσαι καὶ γε παλλακαὶ καὶ αἰνέσουσιν αὐτήν.

- 10 Τίς αὕτη ἡ ἐκκύπτουσα ὡσεὶ ὄρθρος,
καλὴ ὡς σελήνη, ἐκλεκτὴ ὡς ὁ ἥλιος,
θάμβος ὡς τεταγμέναι·

- 11 Εἰς κῆπον καρύας κατέβην ἰδεῖν ἐν γεννήμασιν τοῦ
χειμάρρου,
ἰδεῖν εἰ ἦνθησεν ἡ ἄμπελος,
ἐξήνθησαν αἱ ρόαι·
ἐκεῖ δώσω τοὺς μαστούς μου σοί.

- 12 Οὐκ ἔγνω ἡ ψυχὴ μου· ἔθετό με ἄρματα Ἀμειναδάβ.

VII Ἐπίστρεφε, ἐπίστρεφε, ἡ Σουμανεῖτις·
ἐπίστρεφε, ἐπίστρεφε, καὶ ὀφόμεθα ἐν σοί.

Τί ὄψεσθε ἐν τῇ Σουμανεΐτιδι·
ἡ ἐρχομένη ὡς χοροὶ τῶν παρεμβολῶν.

κι οἱ κοπέλες ἀρίφνητες,
ὅμως ἡ περιστέρα μου εἶναι μιά, ἡ πανέμνοστη
τῆς μάνας της μοναχοκόρη
τῆς μάνας της ἡ διαλεχτή.
Τὴν εἶδαν οἱ κοπέλες, τὴ μακάρισαν,
βασίλισσες καὶ παλλακές, τὴν παίνεσαν·
«Ποιὰ εἶναι τούτη ποὺ προβαίνει σὰν αὐγὴ
ὠραία ὥσὰν φεγγάρι, λαμπερὴ ὥσὰν ἥλιος,
θάμπος ὥσὰν τὶς φάλαγγες ;»

Κατέβηκα στὸν κῆπο τὶς καρυδιές
νὰ ἰδῶ τοὺς ροδαμοὺς τοῦ χείμαρρου,
νὰ ἰδῶ μὴν ἀνθίσει τ' ἀμπέλι,
μὴ βγάλαν ἀνθος οἱ ροδιές.
Δὲν ἤξερε ἡ ψυχὴ μου καὶ μ' ἀνέβασε
ἀπάνω στ' ἄρμα τοῦ λαοῦ μου, σὰν τὸν ἄρχοντα.

Ο ΧΟΡΟΣ

Γύρισε πίσω, γύρισε, Σουλαμίτισσα,
γύρισε, γύρισε, νὰ σὲ κοιτάξουμε !

Τί τὴν κοιτάζετε τὴ Σουλαμίτισσα
ὥσὰν χορὸς μὲ δυὸ σειρές ;

- 2 Ὠραιώθησαν διαβήματά σου ἐν ὑποδήμασιν,
θύγατερ Ναδάβ.
Ρυθμοὶ μηρῶν σου ὅμοιοι ὁρμίσκοις,
ἔργον τεχνίτου.
- 3 Ὅμφαλός σου κρατῆρ τορευτὸς
μὴ ὑστερούμενος κρᾶμα·
κοιλία σου θυμωνιά σίτου πεφραγμένη ἐν κρίνοις.
- 4 Δύο μαστοὶ σου ὡς δύο νεβροὶ δίδυμοι δορκάδος·
- 5 ὁ τράχηλός σου ὡς πύργος ἐλεφάντινος.
Οἱ ὀφθαλμοί σου ὡς λίμναι ἐν Ἑσεβών,
ἐν πύλαις θυγατρὸς πολλῶν.
Μυκτῆρ σου ὡς πύργος τοῦ Λιβάνου
σκοπεύων πρόσωπον Δαμασκοῦ.
- 6 Κεφαλὴ σου ἐπὶ σὲ ὡς Κάρμηλος,
καὶ πλόκιον κεφαλῆς σου ὡς πορφύρα,
βασιλεὺς δεδεμένος ἐν παραδρομαῖς.
- 7 Τί ὠραιώθης, καὶ τί ἡδύνθης,
ἀγάπη, ἐν τρυφαῖς σου ;
- 8 Τοῦτο μέγεθός σου·
ὠμοιώθης τῷ φοίνικι,
καὶ οἱ μαστοὶ σου τοῖς βότρυνσιν.
- 9 Εἶπα Ἀναβήσομαι ἐπὶ τῷ φοίνικι,
κρατήσω τῶν ὕψεων αὐτοῦ·

“Ὁμορφα ποὺ εἶναι τὰ πόδια σου
στὰ σάνταλά τους, ἄρχοντοπούλα!
‘Ο γύρος τῶν μηρῶν σου εἶναι γιορντάνια,
δουλειὰ τεχνίτη·
ὁ ἀφαλός σου κάλυκας τορνευτός,
δὲν τοῦ λείπει κρασι̇ πιπεράτο·
ἡ κοιλιά σου στάρι θημωνιά
μὲ φράχτη ἀπὸ κρίνα·
τὰ δυὸ βυζιά σου εἶναι δυὸ νεβροὶ
δίδυμοι τῆς ζαρκάδας.
‘Ο τράχηλός σου πύργος φιλντισένιος·
τὰ μάτια σου εἶναι λίμνες τοῦ ‘Εσεβῶν
κοντὰ στὴν πύλη Μπάθ-Ραββίμ·
τὰ ρουθούνια σου εἶναι ὁ πύργος τοῦ Λιβάνου
στραμμένος πρὸς τὴ Δαμασκό.
‘Ορθώνεται ἡ κεφαλὴ σου ὥσάν τὸν Κάρμηλο
καὶ τὰ μαλλιά σου εἶναι πορφύρα,
στὶς πλεξοῦδες τους δεμένος βασιλιάς.

Ο ΑΝΤΡΑΣ

“Ὁμορφη ποὺ ἔγινες, γλυκιὰ ποὺ ἔγινες,
ἀγάπη, στ’ ἀναγάλλιασμά σου.
Τ’ ἀνάστημά σου
εἶναι ὅμοιο μὲ τὴ φοινικιά
καὶ τὰ βυζιά σου τὰ τσαμπιά της.
Εἶπα: Θ’ ἀνέβω στὴ φοινικιά
θὰ πιάσω τὸν καρπὸ της

καὶ ἔσονται δὴ μαστοὶ σου ὡς βότρυες τῆς ἀμπέλου,
καὶ ὀσμὴ ρινός σου ὡς μῆλα,
10 καὶ ὁ λάρυγξ σου ὡς οἶνος ὁ ἀγαθός,
πορευόμενος τῷ ἀδελφιδῷ μου εἰς εὐθύτητα,
ικανούμενος χεῖλεσίν μου καὶ ὁδοῦσιν.

11 Ἐγὼ τῷ ἀδελφιδῷ μου,
καὶ ἐπ' ἐμέ ἡ ἐπιστροφή αὐτοῦ.

12 Ἐλθέ, ἀδελφιδέ μου, ἐξέλθωμεν εἰς ἀγρόν,
αὐλισθῶμεν ἐν κώμαις·

13 ὀρθρίσωμεν εἰς ἀμπελῶνας,
ἴδωμεν εἰ ἦνθησεν ἡ ἄμπελος,
ἦνθησεν ὁ κυπρισμός, ἦνθησαν αἱ ῥοαί·
ἐκεῖ δώσω τοὺς μαστούς μου σοί.

14 Οἱ μανδραγόραι ἔδωκαν ὀσμὴν,
καὶ ἐπὶ θύραις ἡμῶν πάντα ἀκρόδρα,
νέα πρὸς παλαιά, ἀδελφιδέ μου, ἐτήρησά σοι.

VIII Τίς δώῃ σε ἀδελφιδόν μου θηλάζοντα μαστούς μη-
τρὸς μου;
Εὐροῦσά σε ἔξω φιλήσω σε, καί γε οὐκ ἐξουδενώ-
σουσίν μοι.

2 Παραλήμψομαί σε, εἰσάξω σε εἰς οἶκον μητρὸς μου
καὶ εἰς ταμεῖον τῆς συλλαβούσης με·

καὶ νὰ 'ναι τὰ βυζιά σου τὰ τσαμπιά στ' ἀμπέλι
κι ὁ ἀνασασμός σου σὰν τοῦ μήλου·
τὰ λόγια σου σὰν τὸ καλὸ κρασί
ποὺ δίκαια χύνεται γιὰ τὸν ἀγαπημένο
καὶ ποὺ γλιστρᾷ στὰ ναρκωμένα χεῖλη.

Η ΝΥΦΗ

Ἐγὼ εἶμαι τοῦ ἀγαπημένου μου
κι ὁ πόθος του γιὰ μένα.

Ἐλα νὰ βγοῦμε, ἀγαπημένε, στοὺς ἀγρούς,
νὰ νυχτωθοῦμε σὲ χωριὰ
καὶ νὰ μᾶς βρεῖ τὸ χάραμα στ' ἀμπέλια.
Νὰ ἰδοῦμε μὴ ροδάμισε τ' ἀμπέλι,
μὴν τὰ μπουμπούκια ἔχουν ἀνοίξει,
μὴ βγάλαν ἄνθος οἱ ροδιές·
ἐκεῖ θὰ σοῦ δώσω τὸν κόρφο μου.
Οἱ μαντραγόρες ἄπλωσαν τὴ μυρωδιά τους
καὶ στίς θύρες μας οἱ ὠραῖοι καρποί,
νέοι καὶ παλαιοί, ἀγαπημένε, ποὺ φύλαξα γιὰ σένα.
Ἄ! νὰ μὴν ἦσουν ἀδερφός μου
ποὺ τὸ βυζὶ τῆς μάνας μου θὰ 'χε βυζάζει·
θὰ σὲ φιλούσα στὰ συναπαντήματά μας
χωρὶς νὰ μὲ περιγελοῦν·
θὰ σ' ἔφερνα στῆς μάνας μου τὸ σπίτι,
θὰ μὲ δασκάλευες·

ποτιῶ σε ἀπὸ οἴνου τοῦ μυρεψικοῦ,
ἀπὸ νάματος ροῶν σου.

3 Εὐώνυμος αὐτοῦ ὑπὸ τὴν κεφαλὴν μου,
καὶ ἡ δεξιὰ αὐτοῦ περιλήμψεται με.

4 Ὠρκισα ὑμᾶς, θυγατέρες Ἱερουσαλήμ,
ἐν ταῖς δυνάμεσιν καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσιν τοῦ ἀγροῦ,
ἐὰν ἐγείρητε καὶ ἐξεγείρητε τὴν ἀγάπην ἕως ἂν θε-
λήση.

θα σὲ κερνούσα κρασί μυρωμένο
τὸ νόμα τῆς ροδιᾶς σου.

Τ' ἀριστερό του χέρι κάτω ἀπ' τὸ κεφάλι μου
καὶ τὸ δεξί του μ' ἀγκαλιάζει.

Ο ΑΝΤΡΑΣ

Σᾶς ἐξορκίζω, θυγατέρες τῆς Ἱερουσαλήμ,
στὶς δύνάμες καὶ στὶς ὁρμές τοῦ ἀγροῦ,
μὴν τὴν ξυπνᾶτε, μὴν τὴν ξαγριεύετε τὴν ἀγάπη,
ὅσο νὰ τὸ θελήσει.

5 Τίς αὕτη ἡ ἀναβαίνουσα λελευκαθισμένη,
ἐπιστηριζομένη ἐπὶ τὸν ἀδελφιδὸν αὐτῆς ;

Ὑπὸ μῆλον ἐξήγειρά σε
ἐκεῖ ὠδίνησέν σε ἡ μήτηρ σου,
ἐκεῖ ὠδίνησέν σε ἡ τεκοῦσά σου.

6 Θές με ὥς σφραγίδα ἐπὶ τὴν καρδίαν σου,
ὥς σφραγίδα ἐπὶ τὸν βραχίονά σου·
ὅτι κραταιὰ ὥς θάνατος ἀγάπη,
σκληρὸς ὥς ἄδης ζῆλος·
περίπτερα αὐτῆς περίπτερα πυρός, φλόγες αὐτῆς·
7 ὕδωρ πολὺ οὐ δυνήσεται σβέσαι τὴν ἀγάπην,
καὶ ποταμοὶ οὐ συγκλύσουσιν αὐτήν.

ΤΡΑΓΟΥΔΙ Γ'

Ο ΧΟΡΟΣ

Ποιά είναι τούτη πού ανεβαίνει λευκανθισμένη
ἀκουμπώντας στὸν ἀγαπημένο της;

Ο ΑΝΤΡΑΣ

Κάτω ἀπ' τὴ μηλιά σὲ ξύπνησα
ἐκεῖ πού ἡ μάνα σου σὲ γέννησε,
ἐκεῖ πού πόνεσε καὶ σὲ γέννησε.

Η ΝΥΦΗ

Βάλε με σφραγίδα στὴν καρδιά σου,
ὥσάν σφραγίδα στὸ μπράτσο σου·
εἶναι δυνατὴ ἡ ἀγάπη σάν τὸ θάνατο
καὶ σκληρὸς ὁ πόθος σάν τὸν ἄδη·
οἱ σπίθες της εἶναι σπίθες τῆς φωτιᾶς,
φλόγα τοῦ Θεοῦ.

Νερὰ ποτάμια δὲν μποροῦν
νὰ σβήσουν τὴν ἀγάπη.

- 8 Ὁ Ἀδελφὴ ἡμῖν μικρὰ καὶ μαστοὺς οὐκ ἔχει.
Τί ποιήσωμεν τῇ ἀδελφῇ ἡμῶν
ἐν ἡμέρᾳ ἣ ἐὰν λαληθῇ ἐν αὐτῇ;
- 9 Εἰ τεῖχός ἐστιν, οἰκοδομήσωμεν ἐπ' αὐτὴν ἐπάλ-
ξεις ἀργυρᾶς·
καὶ εἰ θύρα ἐστίν, διαγράψωμεν ἐπ' αὐτὴν σανίδα
κεδρίνην.
- 10 Ὁ Εὐὸς τεῖχος, καὶ μαστοὶ μου πύργοι·
ἐγὼ ἤμην ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν ὥς εὐρίσκουσα εἰ-
ρήνην.
- 11 Ὁ Ἀμπελῶν ἐγενήθη τῷ Σαλωμών ἐν Βεεθλαμών·
ἔδωκεν τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ τοῖς τηροῦσιν,
ἀνὴρ οἷσει ἐν καρπῷ αὐτοῦ χιλίους ἀργυρίου.
- 12 Ὁ Ἀμπελῶν μου ἐμὸς ἐνώπιόν μου·
οἱ χίλιοι Σαλωμών, καὶ οἱ διακόσιοι
τοῖς τηροῦσι τὸν καρπὸν αὐτοῦ.

Ο ΧΟΡΟΣ

Ἔχουμε μιὰν ἀδερφοῦλα,
δὲν καρύδωσαν ἀκόμη τὰ βυζιά της.
Τί θὰ τὴν κάνουμε τὴν ἀδερφοῦλα μας
σὰν ἔρθει ἡ ὥρα νὰ τὴν κουβεντιάσουν;
Ἄν εἶναι τεῖχος,
θὰ τῆς βάλουμε ἀσημένιες πολεμίστρες·
ἂν εἶναι θύρα
θὰ τῆς βάλουμε κέδρινα δοκάρια.

Η ΝΥΦΗ

Ἦμουν τὸ τεῖχος
κι ἦταν τὰ βυζιά μου οἱ πύργοι·
ἔτσι φάνηκα στὰ μάτια του,
σὰ νὰ κράτουν τὴν εἰρήνη.

Ο ΑΝΤΡΑΣ

Ὁ Σολομών εἶχε ἓνα ἀμπέλι
στὸ Βεεθλαμών.
Ἔδωσε τ' ἀμπέλι στοὺς δραγάτες·
καὶ γιὰ τὸν καρπὸ καθένας
τοῦ μετροῦσε χίλιους σίκλους.
Τ' ἀμπέλι τὸ δικό μου εἶναι γιὰ μένα,
τοῦ Σολομών οἱ χίλιοι σίκλοι
καὶ διακόσιοι στοὺς δραγάτες.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

5* *Μεταγραφή*: ἀπὸ καιρὸ συλλογίζομαι πὼς ὅταν μεταφράζω ἑλληνικὰ κείμενα στὴ σημερινὴ γλῶσσα μας, καὶ ὅταν μεταφράζω ξένες γλῶσσες, κάνω δυὸ διαφορετικὲς δουλειές. Μοῦ χρειάζονται λοιπὸν δυὸ διαφορετικὲς λέξεις γιὰ νὰ δηλώσω αὐτὴ τὴ διαφορά. Ὡσπου νὰ βρεθεῖ κάποια περισσότερο ικανοποιητικὴ, υἱοθέτησα τὴ λέξη «μεταγραφὴ» γιὰ τὸ μεταγλωττισμὸ τῶν ἀρχαίων κειμένων. Ἡ λέξη, μ' αὐτὴ τὴν ἔννοια, ἔχει τὴν παράδοσή της, ἀφοῦ ἀπαντᾷ λ.χ. στὸν Θουκυδίδη ἢ στὸν Λουκιανό.

11 νὰ προσαρτήσουν καὶ ἄλλους πόθους· παρόμοια σκέψη μ' ἔκαμε νὰ γράψω, στὸ τέλος τοῦ «Ἐρωτόκριτου», γιὰ τὴ μεταλλαγὴ τοῦ ρομάντσου τῆς ἵπποσύνης σὲ μιὰ ἱστορία τῶν καημῶν τῆς ρωμιοσύνης (*Δοκιμές*, β' ἐκδ., «Ἐρωτόκριτος», στὸ τέλος).

15 *Τὸ ἄσμα τῶν ἀσμάτων*: τρόπος ὑπερθετικοῦ, ὅπως «τὰ ἅγια τῶν ἁγίων», «ματαιότης ματαιότητων» κτλ. Ἡ ἀπόδοση τῆς πατρότητας στὸν Σολομὼν εἶναι μεταγενέστερη· ξεκινᾷ ἀπὸ τὸ III 7 - 11 καὶ ἀπὸ τὴ μνεία τοῦ I 5 (Δ).

15 Ὁ βασιλιάς· ὁ βασιλιάς τῆς γιορτῆς, ὁ Ἄντρας (πρβλ. Δ).

17 *Κηδάρ*: τόπος στὴν Ἀραβία· δὲς καὶ Ψαλμὸ ΡΙΘ' 5: «Κατεσκήνωσα μετὰ τῶν σκηνωμάτων Κηδάρ...». Ἀκόμη καὶ σήμερα τὰ τσαντήρια τῶν νομάδων τῆς Ἀραβίας,

* Οἱ ἀριθμοὶ παραπέμπουν στὶς σελίδες.

φτιαγμένα από τρίχα της κατσίκας, έχουν αυτό το σκοῦρο χρώμα.

17 Σολομών: Ο', Δ. Σαλμάχ: Ι.

19 Φαραώ· ὁ Ἄντρας μιλά σάν νά ἦταν ὁ ἴδιος ὁ βασιλιάς τῆς Αἰγύπτου.

19 βασιλιάς· ὁ βασιλιάς τῆς· δὲς σημ. τῆς σελ. 15.

19 Ἐνγαδδεί· σήμερα Ἄιν-Δζιντί, στὴ Δ. ὁχθὴ τῆς Νεκρῆς Θάλασσας.

21 Σαρών· παραλιακὸς κάμπος ἀνάμεσα στὴ Γιάφφα καὶ τὴν Καισάρεια (τῆς Παλαιστίνης).

21 Μ' ἔφερε στὸ σπίτι τοῦ κρασιοῦ· τὸ σπίτι τῆς μέθης (δὲς Δ, Ι, Ε).

21 Κι ἃς κυματίζει· μὲ τὴν ἔννοια τῆς σημαίας, τοῦ φλάμπουρου.

23 στίς δύναμες καὶ στίς ὁρμὲς τοῦ ἀγροῦ· οἱ Ο' γράφουν: «ἐν δυνάμεσιν καὶ ἐν ἰσχύσεσιν τοῦ ἀγροῦ»· ὅλοι οἱ ἄλλοι μεταφράζουν ἀπὸ τὸ ἐβραϊκό: «στὰ γαζέλια καὶ στίς ἐλαφίνες τῶν κάμπων»· πρέπει νὰ ἔχουνε δίκιο· ὥστόσο βρίσκω τόσο ὠραῖο τὸ πρῶτο πού δὲν ἔχω τὸ κουράγιο νὰ τ' ἀλλάξω. Δὲς λ.χ. ΙΙΙ 5, VΙΙΙ 4.

29 στὰ κορφοβούνια, στίς ρεματιές· δύσκολη ἔννοια· οἱ μεταφραστές πού ἔχω ὑπ' ὄψη μου δὲ συμφωνοῦν. Οἱ Ο' μεταφράζουν: «ἐπὶ ὄρη κοιλωμάτων» (πρβλ. καὶ Γέν. XXIII 2: «καὶ ἀπέθανεν Σάρρα ἐν πόλει Ἀρβόκ, ἣ ἐστὶν ἐν τῷ κοιλωματι»). Ἡ ἀγγλικὴ Βίβλος: «πάνω στὰ βουνὰ τοῦ Μπεθέρ». Ὁ Ε: «στὰ κυματιστὰ βουνά», καὶ προσθέτει ὅτι ὁ στίχος ὑπονοεῖ τὸ κορμὶ τῆς Νύφης. Ὁ Δ λέει πὼς ἡ λέξη μπεθέρ σημαίνει χωρισμός, κοπή, καὶ μεταφράζει: «στὰ βουνὰ τοῦ ὀρίζοντα». Τέλος ὁ Ι, ἐμπνευσμένος

ἀπὸ τῇ Γέν. XV 10, μεταφράζει: «βουνὰ τῆς ὑπόσχεσης». Προτίμησα νὰ μείνω κοντὰ στοὺς Ο'.

29 πὺν μὲ σύλλαβε· μπορούσα πιὸ εὐκολὰ νὰ γράψω: «πὺν μὲ γέννησε». Προτίμησα τὴν ἀκριβολογία.

31 κλίνη τοῦ Σολομών· φορητὴ κλίνη, φορεῖο· ὁ Χορὸς παρομοιάζει τὸν Ἄντρα μὲ τὸν βασιλέα Σολομών.

33 Γαλαάδ· τὸ βουνὸ στὸ Β. τῆς Ὑπεριορδανίας.

33 ὅλες μὲ δίδυμα· τὰ δόντια τῆς εἶναι ἄσπρα καὶ συμμετρικά, ὅλα δίδυμα, χωρὶς χάσμα.

33 πύργο τοῦ Δαβὶδ· ἴσως στὸ δυτικὸ τεῖχος τῆς Ἱερουσαλήμ.

33 πὺν χτίσανε τροπαιοφόρο· οἱ Ο' λένε: «ὁ ὠκοδομημένος εἰς Θαλπιώθ». Τὸ Θαλπιώθ (ταλπιγιώθ) τὸ μεταφράζει ὁ Δ «τρόπαια».

35 θ' ἀνέβω... λόφο· ἴσως τὸ ἀρωματισμένο στῆθος τῆς Νύφης (Δ).

35 Ἀμανάχ· Δ, Ι. Κορυφὴ τοῦ Ἀντιλιβάνου. Σανείρ· κορυφὴ τοῦ Ἑρμών, τοῦ βουνοῦ ΝΑ ἀπὸ τὸν Ἀντιλίβανο· δεσπόζει τῆς Δαμασκοῦ.

41 σιῆς κλειδωνιᾶς τὸ μάτι· τὸ κείμενο ἐννοεῖ μιὰν ἀρκετὰ μεγάλη τρύπα τῆς πόρτας ὅθι περνοῦσαν ἓνα πρωτόγονο, ξύλινο ὑποθέτω, κλειδὶ γιὰ νὰ σπρώξουν τὸ σύρτη. Στὴν Κύπρο θὰ τό ἔλεγον «ἀνοιχτάρι».

49 Τιρσάχ· οἱ Ο' μεταφράζουν τὸ τοπώνυμο: «ὥς εὐδοκία». Πραγματικὰ εἶναι ἡ πρώτη πρωτεύουσα τοῦ Ἰσραήλ. Δ, Ι.

49 Ἐξήντα εἶν· οἱ βασιλίσσες κτλ· ἀναφορὰ στὸ χάρεμι τοῦ Σολομών.

51 Δὲν ἤξερε ἡ ψυχὴ μου κτλ· μὲ τὴν παρούσα κα-

τάσταση τοῦ κειμένου, ἡ ἑρμηνεία εἶναι δύσκολη καὶ ἀβέβαιη· δὲς Δ, I.

51 Σουλαμίτισσα· ἀπὸ τὸ Σουλάμ· δὲς καὶ Βασιλεῖες Γ' 1-4 γιὰ τὴ Σουλαμίτισσα τοῦ γερασμένου Δαβίδ.

53 Ἑσεβών· σήμερα Χεσμπάν (Ἵπεριορδανία).

53 Μπαθ Ραββίμ πρέπει νὰ ἦταν ἡ κυρία πύλη τοῦ Ἑσεβών (Δ). Οἱ Ο' μεταφράζουν, ὅπως στὸ VI 4, τὸ κύριο ὄνομα: «ἐν πύλαις θυγατρὸς πολλῶν». Μπαθ - Ραββίμ σημαίνει «θυγατέρα τῶν πολλῶν», μὲ τὴν ἔννοια τοῦ μεγάλου πλήθους ποὺ περνοῦσε κάτω ἀπὸ τὴν πύλη (Δ).

59 ποὺ ἀνεβαίνει λευκανθισμένη· οἱ Ο': «ἡ ἀναβαίνουσα λελευκαθισμένη». Οἱ Δ, I, E, μεταφράζουν: «ποὺ ἀνεβαίνει ἀπὸ τὴν ἔρημο». Προτίμησα τὴν ἑρμηνεία ἥ καὶ παρερμηνεία τῶν Ο'.

59 (VIII 7) Ἐδῶ ὑπάρχουν ἀκόμη δυὸ στίχοι, προσθήκη μεταγενέστερου ἀντιγραφέα (I)· τοὺς παραλείπω:

*Ἐὰν δῶ ἀνὴρ τὸν πάντα βίον αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ,
ἐξουδενώσει ἐξουδενώσουσιν αὐτόν.*

(Ἄν κανένας, δίνοντας ὅλο τοῦ τὸ βίος, ἤθελε ν' ἀγοράσει τὴν ἀγάπην
θα μάζευε τὴν καταφρόνιαν.)

61 Βεεθλαμών· (Ο') Μπαάθ Χαμόν. Δὲ μοιάζει ἐξακριβωμένος ὁ τόπος.

61 τ' ἀμπέλι τὸ δικό μου· φυσικὰ εἶναι ἡ Νύφη· μπροστά της ὁ Ἄντρας περιφρονεῖ τ' ἀμπέλι τοῦ Σολομών.

61 σίκλος· ἀσημένιο νόμισμα.

Τοῦτο τὸ ἐδάφιο συνεχίζεται μὲ τοὺς ἀκόλουθους στίχους:

- 13 Καθήμενος ἐν κήποις,
ἑταῖροι προσέχοντες τῇ φωνῇ σου·
ἀκούτισόν με.
- 14 Φύγε, ἀδελφιδέ μου, καὶ ὁμοιώθητι τῇ δορκάδι
ἣ τῷ νεβρῷ τῶν ἐλάφων ἐπὶ τὰ ὄρη τῶν ἀρωμάτων.

(Σὺ ποὺ κάθεσαι στοὺς κήπους
σ' ἀφουγκράζονται οἱ συντρόφοι
μίλησέ μου νὰ σ' ἀκούσω.
Πήγαινε τώρα, ἀγαπημένε μου,
γίνου ὅμοιος μὲ ζαρκάδι
ἢ μὲ τὸ νεβρὸ ἐλαφίνας
στὰ βουνὰ τῶν ἀρωμάτων.)

Τοὺς παραλείπω. Ὑπάρχει ἀβεβαιότητα γιὰ τὴ θέση τους
μέσα στὸ ποίημα.

ΤΥΠΩΘΗΚΕ
ΤΟΝ ΟΚΤΩΒΡΙΟ ΤΟΥ 2005
ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ
ΤΗΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ «ΙΚΑΡΟΣ»
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
Γ. Π. ΣΑΒΒΙΔΗ
ΕΞΩΦΥΛΛΟ ΓΙΑΝΝΗ ΜΟΡΑΛΗ

